

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

อ.พ. 13/2567 สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง

อ.พ. 13/2567
สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

ร่างพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(นางสาวภคมน หนูนอนันต์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ผู้ตัดข้อแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด ฎัตติ หรือหนังสือสัญญา ระหว่างประเทศ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความทางวิชาการ และ/หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการ และบุคคลในวงงานรัฐสภา ใช้ในการประกอบการพิจารณา ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจทั่วไป

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

นายมานิช อินทนิม

นางสาววิภาวดี ภูมิยา

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 3

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายสุริยา ช้องเสนาะ

นายวิชาญ ทราญอ่อน

นายณัฐพล ยิ่งกล้า

นางมัลลิกา สมบัติศิริ

นางสาวเมษณีญา สอนทรัพย์

นายกันตภณ สุคันธพงษ์

นางสาวอชฌา ไตรมาลัย

นางเสาวภา วาสนา

วิทยากรเชี่ยวชาญ

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นิติกรชำนาญการพิเศษ

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

กรกฎาคม 2567

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้แทนราษฎร	ก
ส่วนที่ 1 - หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1-1
- หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นางสาวกมลน หนูนอนันต์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1-2
- สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1-3
- สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นางสาวกมลน หนูนอนันต์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1-6
- ตารางเปรียบเทียบประมวลกฎหมายอาญากับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ และนางสาวกมลน หนูนอนันต์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1-8
ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์	2-1
ส่วนที่ 3 ข้อมูลประกอบการพิจารณา	3-1
1) แนวคิดเกี่ยวกับการล่องละเมิดหรือคุกคามทางเพศ	3-1
2) สถิติการถูกข่มขืน/อนาจาร	3-3
3) สถิติเด็กและเยาวชนถูกล่วงละเมิดทางเพศ	3-4
4) ลักษณะการกระทำชำเรากับลักษณะของการกระทำอนาจารตามกฎหมายต่างประเทศ	3-4
5) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3-6

ส่วนที่ 1

หลักการและเหตุผล

ของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ดังต่อไปนี้

- (1) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 1 (18))
- (2) ยกเลิกเหตุยกเว้นโทษของความผิดฐานอนาจาร (ยกเลิกมาตรา 278 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ และมาตรา 279 วรรคสี่ วรรคห้า วรรคหก และวรรคเจ็ด และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 281)
- (3) กำหนดความผิดฐานคุกคามทางเพศ (เพิ่มมาตรา 284/1 และ 284/2)

เหตุผล

เนื่องในปัจจุบันมีการกระทำความผิดทางเพศในหลายรูปแบบและเป็นการกระทำต่อบุคคลทุกวัยทุกเพศ รวมถึงผู้มีความหลากหลายทางเพศ อันเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทั้งร่างกายและจิตใจของผู้ถูกระทำ ดังนั้น จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” เพื่อให้ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดในพฤติการณ์ต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย และเนื่องจากในปัจจุบันปัญหาการคุกคามทางเพศมีเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งกฎหมายที่มีการกำหนดให้การกระทำในลักษณะดังกล่าวมีความผิดนั้น มีเพียงความผิดฐานก่อความเดือดร้อนรำคาญซึ่งเป็นความผิดฐานลหุโทษและยังไม่ตรงกับลักษณะของการกระทำที่เป็นการคุกคามทางเพศโดยตรง สมควรกำหนดให้การคุกคามทางเพศเป็นความผิดทางอาญา เพื่อเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดและปรามมิให้เกิดการกระทำความผิดขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

หลักการและเหตุผล
ของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(นางสาวกมลน หนูนอนันต์ กัษณะ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ดังนี้

(1) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามเพื่อกำหนดบทนิยามคำว่า “คุกคามทางเพศ” (เพิ่มมาตรา 1(19))

(2) แก้ไขเพิ่มเติมวิธีการเพื่อความปลอดภัยเพื่อกำหนดให้คำสั่งงดเว้นการกระทำการเป็นวิธีการเพื่อความปลอดภัยอีกวิธีการหนึ่ง (เพิ่มมาตรา 39 (6))

(3) เพิ่มกรณีศาลมีอำนาจกำหนดคำสั่งงดเว้นการกระทำการ (เพิ่มมาตรา 41/1)

(4) แก้ไขเพิ่มเติมความผิดเกี่ยวกับเพศเพื่อเพิ่มความผิดฐานการคุกคามทางเพศ (เพิ่มมาตรา 279/1 และมาตรา 279/2)

(5) แก้ไขเพิ่มเติมความผิดลหุโทษเพื่อเพิ่มอัตราโทษกรณีความผิดที่กระทำต่อผู้อื่นอันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคามหรือกระทำได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ หรือการกระทำนั้นได้กระทำในที่สาธารณะสถานหรือต่อหน้าธารกำนัล (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 397)

เหตุผล

เนื่องจากสถานการณ์ความรุนแรงและภัยคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นในสังคม ง่ายและเกิดขึ้นมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งนำไปสู่การกระทำความผิดทางเพศในลักษณะอื่น ๆ ด้วยกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ เป็นเพียงความผิดลหุโทษ และมีโทษสูงสุดเพียงการระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เท่านั้น และบทบัญญัตินี้เป็นการกำหนดไว้อย่างกว้าง ขาดความชัดเจนและไม่สามารถนำมาใช้ในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง ทำให้ไม่สามารถคุ้มครองประชาชนซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการถูกคุกคามทางเพศได้ อีกทั้งเมื่อผู้เสียหายเหล่านี้จะฟ้องร้องดำเนินคดีเพื่อเรียกค่าเสียหายด้วยตนเองยาก และบทบัญญัติ ลักษณะพฤติกรรมการคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นจากการกระทำโดยการสัมผัสทางกายเพียงอย่างเดียว แต่ไม่รวมถึงการคุกคามทางเพศด้วยวิธีการอื่น จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งปัญหาการคุกคามทางเพศ (Sexual Harassment) ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งของการสร้างความรุนแรงทางเพศ และเป็นจุดเริ่มต้นของการกระทำผิดทางเพศอันนำไปสู่ปัญหาข่มขืนกระทำชำเราหรือปัญหาอนาจารและความผิดเกี่ยวกับเพศอื่น ๆ ที่ร้ายแรงตามมา ภายใต้สิทธิความเป็นธรรมทางเพศ การคุกคามทางเพศถือเป็นปัญหาอีกรูปแบบหนึ่งของการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ และเป็นปัญหาทางด้านสิทธิมนุษยชนที่สามารถเกิดขึ้นได้กับบุคคลทุกเพศ ทุกวัย ในทุก ๆ ที่ ทุกเวลาในสังคม และเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางร่างกายและจิตใจของผู้ถูกระทำเป็นอย่างมาก จึงต้องตรากฎหมายขึ้นให้ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับแนวทางป้องกันปัญหาทางเพศในสังคม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

1. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา 1)

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

2. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา 2)

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

3. แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” (ร่างมาตรา 3)

ให้ยกเลิกความใน (18) ของมาตรา 1 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(18) “กระทำชำเรา” หมายความว่า การกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศหรือสิ่งอื่นใดของผู้กระทำหรือของผู้อื่นล้วงล้าอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่นหรือของผู้กระทำ”

4. ยกเลิกเหตุบรรล็จของความผิดฐานอนาจารแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปี (ร่างมาตรา 4)

ให้ยกเลิกวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ของมาตรา 278 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562

“มาตรา 278 ผู้ใดกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปีโดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำโดยใช้วัตถุหรืออวัยวะอื่นซึ่งมิใช่อวัยวะเพศ ล้วงล้าอวัยวะเพศหรือทวารหนักของบุคคลนั้น ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสอง ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสอง ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดหรือโดยใช้อาวุธหรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิงหรือกระทำกับชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต”

5. ยกเลิกเหตุฉกรรจ์ของความผิดฐานอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี (ร่างมาตรา 5)

ให้ยกเลิกวรรคสี่ วรรคห้า วรรคหก และวรรคเจ็ด ของมาตรา 279 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562

“มาตรา 279 ผู้ใดกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ผู้กระทำได้กระทำโดยขู่เชิญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยเด็กนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้เด็กนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม เป็นการกระทำโดยใช้วัตถุหรืออวัยวะอื่นซึ่งมิใช่อวัยวะเพศล่วงล้ำอวัยวะหรือทวารหนักของเด็กนั้น ผู้กระทำได้ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่ เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่หรือวรรคห้า ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่หรือวรรคห้า ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธหรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงหรือกระทำกับเด็กชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต”

6. แก้ไขเพิ่มเติมกรณีที่เป็นความผิดอันยอมความได้ (ร่างมาตรา 6)

ให้ยกเลิกความในมาตรา 281 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ความผิดตามมาตราดังต่อไปนี้ เป็นความผิดอันยอมความได้

(1) มาตรา 276 วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นการกระทำระหว่างคู่สมรส ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย

(2) มาตรา 278 ถ้ามิได้เกิดต่อธารกำนัล ไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกระงับอำนาจรับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้เป็นการกระทำแก่บุคคลตั้งระบุไว้ในมาตรา 285 และมาตรา 285/2”

7. กำหนดความผิดฐานคุกคามทางเพศ (ร่างมาตรา 7)

ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 284/1 และมาตรา 284/2 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

“มาตรา 284/1 ผู้ใดคุกคามทางเพศต่อผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การคุกคามทางเพศตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การกระทำไม่ว่าโดยทางกาย วาจา การส่งเสียง การแสดงอากัปกริยาท่าทาง การแสดงหรือสื่อสารด้วยวิธีการใดไม่ว่าจะกระทำต่อหน้าหรือกระทำโดยการสื่อสารที่ส่งไปในทางเพศ เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนรำคาญ อับอาย หรือถูกเหยียดหยาม รวมถึงการติดตาม รังควาน หรือการกระทำใดที่อาจก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยทางเพศต่อผู้อื่น

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำต่อเด็กอายุไม่เกินสิบห้าปีซึ่งไม่ใช่ภรรยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 284/2 ผู้ใดคุกคามทางเพศต่อผู้อื่น โดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือผู้ถูกระงับอำนาจเนื่องจากความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

สาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(นางสาวกมลน หนูนอนันต์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

1. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา 1)

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

2. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา 2)

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

3. เพิ่มบทนิยามคำว่า “คุกคามทางเพศ” (ร่างมาตรา 3)

ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (19) ของมาตรา 1 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

“(19) “คุกคามทางเพศ” หมายความว่า เป็นการกระทำอันมีลักษณะส่อไปในทางที่จะล่วงเกินทางเพศ หรือการกระทำอันไม่พึงปรารถนาทางเพศ โดยการร้องขอที่ไม่พึงปรารถนาเพื่อความต้องการทางเพศต่อผู้ถูกคุกคาม หรือการรังแก ข่มเหง หรือการกระทำอื่นที่ไม่พึงปรารถนาอันเกี่ยวกับเรื่องทางเพศที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกคุกคาม ซึ่งในสถานการณ์นั้น ๆ บุคคลทั่วไปอาจคาดหมายได้ว่าเป็นการคุกคามผู้ถูกกระทำ ทำให้ผู้ถูกกระทำอับอาย เสื่อมเสียเกียรติ หรือทำให้ผู้ถูกกระทำกลัว”

4. แก้ไขเพิ่มเติมวิธีการเพื่อความปลอดภัยเพื่อกำหนดให้คำสั่งงดเว้นการกระทำการเป็นวิธีการเพื่อความปลอดภัยอีกวิธีการหนึ่ง (ร่างมาตรา 4)

ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (6) ของมาตรา 39 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

“(6) คำสั่งงดเว้นการกระทำการ”

5. เพิ่มกรณีศาลมีอำนาจกำหนดคำสั่งงดเว้นการกระทำการ (ร่างมาตรา 5)

ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 41/1 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

“มาตรา 41/1 หากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความจำเป็นในการที่จะคุ้มครองผู้อื่นจากการถูกคุกคาม รบกวน ข่มขู่ สร้างความเดือดร้อนรำคาญโดยการกระทำของผู้ถูกฟ้อง ศาลอาจสั่งห้ามผู้นั้นไม่ให้กระทำการใด ๆ ตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง ภายในระยะเวลาที่กำหนด”

6. กำหนดความผิดฐานคุกคามทางเพศ (ร่างมาตรา 6)

ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 279/1 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

“มาตรา 279/1 ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ ต่อผู้อื่น อันเป็นการคุกคามทางเพศ โดยเป็นการแสดงออกทางวาจา ทางกริยาท่าทาง หรือการสัมผัสทางร่างกาย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือทำให้รู้สึกไม่พึงปรารถนา และไม่ต้องการด้อยค่าเสื่อมเสียเกียรติหรือถูกรังเกียจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

กรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำการคุกคามทางเพศในกรณี

(1) กระทำการคุกคามทางเพศโดยการเฝ้าติดตาม

(2) กระทำการคุกคามทางเพศโดยกระทำกับเด็กอายุต่ำกว่าสิบห้าปี

(3) กระทำการคุกคามทางเพศโดยการอาศัยความไว้วางใจหรือสภาพของผู้ถูกระทำ หรือตำแหน่งหน้าที่ อาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือผู้ถูกระทำ อันเนื่องจากความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือ หรือความรับผิดชอบของผู้กระทำในการประพฤติดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

7. กำหนดความผิดฐานคุกคามทางเพศผ่านช่องทางการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ (ร่างมาตรา 7)

ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 279/2 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

“มาตรา 279/2 ผู้ใดโดยเจตนากระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นคุกคามทางเพศ การรังแก ข่มเหง ข่มขู่ คุกคามหรือรบกวนทางเพศ ผ่านช่องทางการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นหวาดกลัว หรือรู้สึกถูกคุกคาม ถูกข่มขู่ หรือเกิดความกังวลใจ เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง ได้รับความอับอาย หรือความเดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

การทำความผิดใด ๆ อีกในระหว่างการคุมประพฤติ ในระหว่างรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษ หรือในระหว่างการปล่อยตัวชั่วคราว ในระหว่างรอการอุทธรณ์หรือฎีกา หรือเป็นการกระทำของบุคคลที่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีการกระทำความผิดตามมาตรา 279/1 และมาตรานี้ และได้กระทำความผิดใด ๆ อีกในระหว่างที่ต้องรับโทษอยู่ หรือภายในเวลาห้าปีนับแต่พ้นโทษ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นสองเท่า”

8. เพิ่มอัตราโทษกรณีความผิดที่กระทำต่อผู้อื่นอันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคามหรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญเป็นปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (จากเดิมปรับไม่เกินห้าพันบาท) ถ้ากระทำในที่สาธารณะหรือต่อหน้าธารกำนัล จำคุกไม่เกินหกเดือน (จากเดิมจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน) (ร่างมาตรา 8)

ให้ยกเลิกความในมาตรา 397 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 22) พ.ศ. 2558 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 397 ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ ต่อผู้อื่น อันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำในที่สาธารณะหรือต่อหน้าธารกำนัล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นางสาวกมลน หนูนอนันต์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
		<p>ประกอบกับมาตรา 28 และมาตรา 29 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย</p> <p>เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อกำหนดการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศและบทกำหนดโทษ รวมทั้งวิธีการเพื่อความปลอดภัยให้ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับแนวทางป้องกันปัญหาทางเพศในสังคม อันจะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาการคุกคามทางเพศ การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศในสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา 26 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นางสาวกมลน หนูนอนันต์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 1 ในประมวลกฎหมายนี้</p> <p>(18) “กระทำชำเรา” หมายความว่า กระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำโดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น</p>	<p>มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า</p> <p>“พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p> <p>มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป</p> <p>มาตรา 3 ให้ยกเลิกความใน (18) ของมาตรา 1 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“(18) “กระทำชำเรา” หมายความว่า การกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศหรือสิ่งอื่นใดของผู้กระทำหรือของผู้อื่นล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่นหรือของผู้กระทำ”</p>	<p>มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า</p> <p>“พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p> <p>มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป</p> <p>มาตรา 3 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (19) ของมาตรา 1 แห่งประมวลกฎหมายอาญา</p> <p><u>“(19) “คุกคามทางเพศ” หมายความว่า เป็นการกระทำอันมีลักษณะส่อไปในทางที่จะล่วงเกินทางเพศ หรือการกระทำอันไม่พึงปรารถนาทางเพศ โดยการร้องขอที่ไม่พึงปรารถนาเพื่อความต้องการทางเพศต่อผู้ถูกคุกคาม หรือการรังแก ข่มเหง หรือการกระทำอื่นที่ไม่พึงปรารถนาอันเกี่ยวกับเรื่องทางเพศที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกคุกคาม ซึ่งในสถานการณ์นั้น ๆ บุคคลทั่วไปอาจคาดหมายได้ว่าเป็นการคุกคามผู้ถูกระทำ ทำให้ผู้ถูกระทำอับอาย เสื่อมเสียเกียรติ หรือทำให้ผู้ถูกระทำกลัว”</u></p>

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นางสาวกมลน หนูนอนันต์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 278 ผู้ใดกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปีโดยขู่เชิญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>	<p>มาตรา 4 ให้ยกเลิกวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ของมาตรา 278 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562</p>	<p>มาตรา 4 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (6) ของมาตรา 39 แห่งประมวลกฎหมายอาญา “(6) คำสั่งดเว้นการกระทำการ”</p> <p>มาตรา 5 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 41/1 แห่งประมวลกฎหมายอาญา “มาตรา 41/1 หากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่ามี <u>ความจำเป็นในการที่จะคุ้มครองผู้อื่นจากการถูกคุกคาม รบกวน ช่มชู้ สร้างความเดือดร้อนรำคาญโดยการกระทำของผู้ถูกฟ้อง ศาลอาจสั่งห้ามผู้นั้นไม่ให้กระทำการใด ๆ ตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง ภายในระยะเวลาที่กำหนด</u>”</p>

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นางสาวภคมน หนูนอนันต์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำโดยใช้วัตถุหรืออวัยวะอื่นซึ่งมิใช่อวัยวะเพศล่งล้ำ อวัยวะเพศหรือทวารหนักของบุคคลนั้น ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท</p> <p>ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสอง ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกระทำความผิดเข้าใจว่าผู้กระทำความผิดมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท</p> <p>ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสอง ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดหรือใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหนี้ยหรือกระทำกับชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต</p> <p>มาตรา 279 ผู้ใดกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้อง</p>	<p>มาตรา 5 ให้ยกเลิกวรรคสี่ วรรคห้า วรรคหก และวรรคเจ็ด ของมาตรา 279 แห่งประมวลกฎหมาย</p>	

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นางสาวกมลน หนุณอนันต์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ผู้กระทำได้กระทำโดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยเด็กนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้เด็กนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม เป็นการกระทำโดยใช้วัตถุหรืออวัยวะอื่นซึ่งมิใช่อวัยวะเพศล้วงล้าอวัยวะเพศหรือทวารหนักของเด็กนั้น ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท</p> <p>ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่ เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่</p>	<p>อาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562</p>	

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นางสาวกมลน หนูนอนันต์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต</p> <p>ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่หรือวรรคห้า ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต</p> <p>ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่หรือวรรคห้า ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธหรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงหรือกระทำกับเด็กชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต</p>		<p>มาตรา 6 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 279/1 แห่งประมวลกฎหมายอาญา</p> <p><u>“มาตรา 279/1 ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ ต่อผู้อื่น อันเป็นการคุกคามทางเพศ โดยเป็นการแสดงออกทางวาจา ทางกริยาท่าทาง หรือการสัมผัสทางร่างกาย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือทำให้รู้สึกไม่พึงปรารถนา และไม่ต้องการด้อยค่า</u></p>

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นางสาวกมลน หนูนอนันต์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
		<p><u>เสื่อมเสียเกียรติหรือถูกรังเกียจต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท</u></p> <p><u>กรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำความผิดทางเพศในกรณี</u></p> <p>(1) <u>กระทำความผิดทางเพศโดยการเฝ้าติดตาม</u></p> <p>(2) <u>กระทำความผิดทางเพศโดยกระทำกับเด็กอายุต่ำกว่าสิบห้าปี</u></p> <p>(3) <u>กระทำความผิดทางเพศโดยการอาศัยความไว้วางใจหรือสภาพของผู้ถูกกระทำ หรือตำแหน่งหน้าที่อาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือผู้ถูกกระทำอันเนื่องจากความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือ หรือความรับผิดชอบของผู้กระทำในการประพฤติผิดทางเพศต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”</u></p> <p>มาตรา 7 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 279/2 แห่งประมวลกฎหมายอาญา</p>

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นางสาวกมลน หนุณอนันต์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
		<p>“มาตรา 279/2 ผู้ใดโดยเจตนากระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นความทางเพศ การรังแก ช่มเหง ช่มชู้ คุกคามหรือรบกวนทางเพศ ผ่านช่องทางการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นหวาดกลัว หรือรู้สึกถูกคุกคาม ถูกช่มชู้ หรือเกิดความกังวลใจ เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชังได้รับความอับอาย หรือความเดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>การทำความผิดใด ๆ อีกในระหว่างการคุมประพฤติ ในระหว่างรอกำหนดโทษหรือรอกาลงโทษหรือในระหว่างการปล่อยตัวชั่วคราว ในระหว่างรอการอุทธรณ์หรือฎีกา หรือเป็นการกระทำของบุคคลที่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีการกระทำความผิดตามมาตรา 279/1 และมาตรานี้ และได้กระทำความผิดใด ๆ อีกในระหว่างที่ต้องรับโทษอยู่ หรือภายในเวลาห้าปีนับแต่พ้นโทษ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นสองเท่า”</p>

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นางสาวกมลน หนูนอนันต์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 281 ความผิดตามมาตราดังต่อไปนี้ เป็นความผิดอันยอมความได้</p> <p>(1) มาตรา 276 วรรคหนึ่ง และมาตรา 278 วรรคสอง ซึ่งเป็นการกระทำระหว่างคู่สมรส ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย</p> <p>(2) มาตรา 278 วรรคหนึ่ง ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล ไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้เป็นการกระทำแก่บุคคลตั้งระบุไว้ในมาตรา 285 และมาตรา 285/2</p>	<p>มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในมาตรา 281 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ความผิดตามมาตราดังต่อไปนี้ เป็นความผิดอันยอมความได้”</p> <p>(1) มาตรา 276 วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นการกระทำระหว่างคู่สมรส ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย</p> <p>(2) มาตรา 278 ถ้ามิได้เกิดต่อธารกำนัล ไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้เป็นการกระทำแก่บุคคลตั้งระบุไว้ในมาตรา 285 และมาตรา 285/2”</p> <p>มาตรา 7 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 284/1 และมาตรา 284/2 แห่งประมวลกฎหมายอาญา</p>	

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นางสาวกมลน หนูนอนันต์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
	<p><u>“มาตรา 284/1 ผู้ใดคุกคามทางเพศต่อผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</u></p> <p><u>การคุกคามทางเพศตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การกระทำไม่ว่าโดยทางกาย วาจา การส่งเสียง การแสดง อากัปกิริยาท่าทาง การแสดงหรือสื่อสารด้วยวิธีการใดไม่ว่าจะกระทำต่อหน้าหรือกระทำโดยการสื่อสารที่ส่งไปในทางเพศ เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนรำคาญ อับอาย หรือถูกเหยียดหยาม รวมถึงการติดตามรังควาน หรือการกระทำใดที่อาจก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยทางเพศต่อผู้อื่น</u></p> <p><u>ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำต่อเด็กอายุไม่เกินสิบห้าปีซึ่งไม่ใช่ภรรยาของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</u></p> <p><u>มาตรา 284/2 ผู้ใดคุกคามทางเพศต่อผู้อื่นโดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำความผิดมีอำนาจเหนือผู้ถูกระทำ อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่น ต้องระวางโทษ</u></p>	

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นางสาวกมลน หนุณอนันต์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 397 ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ ต่อผู้อื่น อันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอาย หรือเดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท</p> <p>ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำในที่สาธารณะหรือต่อหน้าธารกำนัล หรือเป็นการกระทำอันมีลักษณะส่อไปในทางที่จะล่วงเกินทางเพศ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองเป็นการกระทำโดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือผู้ถูกระทำ อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท</p>	<p><u>จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ”</u></p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>มาตรา 8 ให้ยกเลิกความในมาตรา 397 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 22) พ.ศ. 2558 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 397 ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ ต่อผู้อื่น อันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท</p> <p>ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำในที่สาธารณะหรือต่อหน้าธารกำนัล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน<u>หกเดือน</u> หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ส่วนที่ 2

บทวิเคราะห์

ประชาชนคนไทยในปัจจุบันให้ความสำคัญกับเรื่องสิทธิมนุษยชนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องความเท่าเทียมทางเพศ แต่ก็ยังมีข่าวตามสื่อสารมวลชนปรากฏในสังคมอยู่ว่า สตรียังถูกใช้ความรุนแรงอยู่บ่อยครั้ง ปรากฏให้เห็นในหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความด้อยโอกาสของสตรีเมื่อเทียบกับบุรุษ รวมไปถึงการไม่ยอมรับให้บุคคลสามารถแสดงออกทางเพศได้อย่างเสรี ส่งผลให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการจ้างแรงงาน การล่วงละเมิดและคุกคามทางเพศในที่ทำงาน หรือแม้กระทั่งความไม่เป็นธรรมในวงการศึกษา ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women: CEDAW) แล้วก็ตาม ซึ่งอนุสัญญา CEDAW นี้มีความครอบคลุมและมุ่งเน้นการสร้างความเท่าเทียมทางเพศในทุกมิติของชีวิต โดยเรียกร้องให้รัฐภาคีดำเนินการทั้งทางกฎหมายและในทางปฏิบัติเพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีอย่างเป็นระบบ กำหนดพันธกรณีของรัฐภาคีให้ประณามการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ กำหนดนโยบายและมาตรการเพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติ และประกันการคุ้มครองทางกฎหมายต่อสิทธิสตรีอย่างเท่าเทียมกับบุรุษ การขจัดการค้ามนุษย์และการแสวงประโยชน์จากการค้าประเวณี และความเสมอภาคในชีวิตครอบครัว รวมถึงสิทธิในการสมรส การหย่าร้าง และการเลี้ยงดูบุตร เป็นต้น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ก็เช่นเดียวกัน ได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ในมาตรา 4 กำหนดว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน และมาตรา 27 กำหนดว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าจะด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้ ประชาชนชาวไทยทุกคนจึงมีสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคกัน เพราะศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ประกอบด้วยรากฐานอันเป็นสาระสำคัญที่ไม่อาจแยกออกได้ คือ 1) สิทธิในชีวิตร่างกาย ซึ่งเป็นสิ่งที่ติดตัวบุคคลมาตั้งแต่กำเนิดเป็นสิทธิของปัจเจกบุคคลที่มีอยู่ในสภาวะธรรมชาติ สิทธิดังกล่าวไม่อาจจะพรากไปจากบุคคลได้ ในขณะที่เดียวกันบุคคลอาจได้รับการปกป้องคุ้มครองจากรัฐด้วยบทบัญญัติของกฎหมายได้ และ 2) สิทธิในความเสมอภาค เป็นการรับรองว่ามนุษย์ทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพอย่างเท่าเทียมกัน ดังนั้น แม้ว่ามนุษย์จะมีสิทธิในชีวิตและร่างกายของตน แต่หากขาดหลักประกันในเรื่องความเสมอภาคแล้ว บุคคลอาจได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เท่าเทียมกับบุคคลอื่นในสังคม หรืออาจถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ เชื้อชาติ หรือศาสนาได้

การข่มขืน กระทำอนาจาร และการคุกคามทางเพศ เป็นการล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อันเป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักรัฐธรรมนูญ และอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ประเทศไทยจึงได้มีบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญาเพื่อคุ้มครองผู้ถูกกระทำไว้โดยเฉพาะ แต่กฎหมายดังกล่าวยังไม่ครอบคลุม และยังไม่สามารถป้องปรามความผิดอันเกิดขึ้นจากการล่วงละเมิดทางเพศได้ โดยเฉพาะการคุกคามทางเพศเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศได้ง่ายที่สุด ประกอบกับการพัฒนาของเทคโนโลยีสารสนเทศที่ก้าวไกลและไร้พรมแดน เกิดเป็นพฤติกรรมการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศในรูปแบบใหม่ เป็นการคุกคามทางเพศทั้งทางกายภาพและบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ แม้จะไม่มี การคุกคามทางเพศต่อเนื้อตัวร่างกาย แต่ส่งผลกระทบต่อผู้ถูกกระทำให้เกิดความวิตกกังวลต่อการใช้ชีวิตประจำวัน จนอาจส่งผลต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตได้เช่นกัน

ประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับทางเพศของประเทศไทยนั้น มีพัฒนาการมาโดยลำดับ โดยเริ่มต้นเมื่อ พ.ศ. 2499 มีประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 คือ ฉบับแรก เป็นการรวบรวมและปรับปรุงกฎหมายอาญาของไทยให้เป็นระบบมีบทบัญญัติเกี่ยวกับความผิดทางเพศ ในมาตรา 276 ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา (เฉพาะกรณีชายข่มขืนหญิง) มาตรา 277 ความผิดฐานกระทำชำเราเด็ก และมาตรา 278 ความผิดฐานกระทำอนาจาร

พ.ศ. 2550 หลังจากนั้นมีการแก้ไขเพิ่มเติมในปี พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2550 มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือ ขยายคำนิยามของการกระทำชำเราให้รวมถึงการกระทำต่อทวารหนักหรือช่องปาก เพิ่มบทลงโทษสำหรับการกระทำความผิดต่อเด็กอายุไม่เกิน 13 ปี และแก้ไขให้ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราสามารถเกิดขึ้นได้แม้ในชีวิตสมรส แต่ยังคงมีข้อจำกัดคือ ยังไม่ครอบคลุมการข่มขืนกระทำชำเราระหว่างเพศเดียวกัน

พ.ศ. 2562 หลังจากนั้นมีการแก้ไขอีกครั้ง คือ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562 มีการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญ คือ แก้ไขคำนิยามของการกระทำชำเราให้ครอบคลุมทั้งเพศชายและหญิง และปรับปรุงบทลงโทษให้สอดคล้องกับความรุนแรงของการกระทำ ความก้าวหน้าที่ของกฎหมายฉบับนี้ คือ ยอมรับว่าผู้ชายก็สามารถตกเป็นเหยื่อของการข่มขืนได้ และให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิทางเพศมากขึ้น

พ.ศ. 2564 การแก้ไขครั้งล่าสุดในปี พ.ศ. 2564 คือ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 28) พ.ศ. 2564 มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือ การแก้ไขมาตรา 301 และ 305 เกี่ยวกับการทำแท้ง อนุญาตให้หญิงสามารถยุติการตั้งครรภ์ได้ในอายุครรภ์ไม่เกิน 12 สัปดาห์ กำหนดเงื่อนไขการทำแท้งที่อายุครรภ์เกิน 12 สัปดาห์ แต่ไม่เกิน 20 สัปดาห์ เป็นความก้าวหน้าที่ให้สิทธิแก่ผู้หญิงในการตัดสินใจเกี่ยวกับร่างกายของตนเองมากขึ้น สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนและสุขภาพอนามัยของผู้หญิง

การเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในครั้งนี้ (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ และนางสาวภคมน หนูนอนันต์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ซึ่งทั้ง 2 ฉบับเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการทำนองเดียวกัน คือ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางเพศ โดยแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” เพื่อให้ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดในพฤติการณ์ต่าง ๆ ที่มีความหลากหลายมากขึ้น ยกเลิกเหตุฉกรรจ์ของความผิดฐานอนาจาร และเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “คุกคามทางเพศ” พร้อมทั้งกำหนดความผิดฐานคุกคามทางเพศเป็นฐานความผิดใหม่ เนื่องจากในปัจจุบันมีการกระทำความผิดทางเพศในหลายรูปแบบและเป็นการกระทำต่อบุคคลทุกเพศ ทุกวัย รวมถึงผู้มีความหลากหลายทางเพศ อันเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทั้งร่างกายและจิตใจของผู้ถูกระทำ การเพิ่มบทความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานคุกคามทางเพศที่กระทำผ่านทางกายภาพหรือช่องทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การกำหนดวิธีการเพื่อความปลอดภัยสำหรับการส่งข้อความ การเพิ่มกรณีศาลมีอำนาจกำหนดคำสั่งงดเว้นการกระทำการ การแก้ไขอัตราโทษของมาตรา 397 เพื่อเพิ่มอัตราโทษกรณีความผิดที่กระทำต่อผู้อื่นอันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ หรือการกระทำนั้นได้กระทำในที่สาธารณะสถานหรือต่อหน้าธารกำนัล

กรณีบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” ในพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562 ยังนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” ไว้ไม่ครบถ้วน โดยได้นิยามความหมายใหม่จากเดิมของคำว่า “กระทำชำเรา” หมายความว่า กระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น แต่หากผู้กระทำใช้สิ่งอื่นใดที่มีใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำหรือของผู้อื่นสอดใส่อวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้เสียหายเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โทษก็จะถูกย้ายไปเป็นเหตุเพิ่มโทษของการอนาจารโดยการล่วงล้ำ (sexual assault by penetration) การแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามใหม่ในร่างฯ ของนายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ จึงเป็นการป้องปรามและครอบคลุมถึงการกระทำความผิดในพฤติการณ์ต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย

ฝ่ายที่เห็นด้วย เห็นว่า การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ส่งผลดีต่อการดำเนินการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานกระทำชำเรา เนื่องจากมีการแก้ไขเพิ่มเติมนิยาม คำว่า “กระทำชำเรา” ให้ครอบคลุมการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศที่มีความเปลี่ยนแปลง ในสถานการณ์ปัจจุบันรวมทั้งสอดคล้องกับกรณีความหลากหลายทางเพศด้วย

ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วย เห็นว่า กรณีแก้ไขนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” นั้น ประมวลกฎหมายอาญาที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีความครอบคลุมกรณีการกระทำความผิดทางเพศซึ่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กล่าวถึงอยู่แล้ว โดยกำหนดเป็นเหตุฉกรรจ์ในความผิดฐานอนาจารซึ่งมีโทษในระดับเดียวกับการกระทำชำเรา ดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นต้องแก้ไขให้การกระทำความผิดดังกล่าวเข้าลักษณะเป็นการกระทำชำเราอีก

กรณีการกำหนดความผิดฐานคุกคามทางเพศ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ร่วมกับนิด้าโพล สํารวจสถานการณ์การคุกคามทางเพศในที่ทำงาน วันที่ 9-16 พ.ค. 2567 กลุ่มตัวอย่างอายุ 20 ปีขึ้นไป 2,000 คน ทั้งข้าราชการ ลูกจ้างของรัฐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เอกชน ซึ่งเกือบ 1 ใน 4 หรือร้อยละ 23.5 เคยเห็นการคุกคามทางเพศ ในสถานที่ทำงาน ขณะที่ร้อยละ 6.3 หรือ 126 คน เคยถูกคุกคามทางเพศ สิ่งที่ถูกระงับมากที่สุดคือด้วยวาจา ร้อยละ 50 พุดวิจารณ์สัดส่วนร่างกาย และถึงขั้นขอหรือชักชวนให้มีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 2.88 ด้านกิริยา จ้องมองทะลุโลมด้วยสายตามากที่สุด ร้อยละ 86.21 ด้านร่างกาย ร้อยละ 70.83 ถูกจับมือ ตะไหล่ แขน หลัง ร้อยละ 66.67 เข้ามาใกล้หรือเบียด ร้อยละ 8.33 ลูบ คลำ ต้นคอ บ่า หลัง ร้อยละ 4.17 ถูกกอดจูบ และ ร้อยละ 4.17 เคยถูกใช้กำลังบีบบังคับให้ทำกิจกรรมทางเพศ กลุ่มตัวอย่างที่ถูกคุกคามทางเพศร้อยละ 62.5 ได้รับความเสียหาย ร้อยละ 25 ได้รับความเสียหาย ร้อยละ 12.5 ได้รับความเสียหายหรืออวัยวะเพศ

บุคคลที่เป็นผู้คุกคามทางเพศอันดับหนึ่ง คือ เพื่อนร่วมงานร้อยละ 81.75 หัวหน้า/ผู้บังคับบัญชา ร้อยละ 16.67 ลูกค้า/ผู้รับบริการร้อยละ 8.73 ลูกน้อง/ผู้ใต้บังคับบัญชาร้อยละ 5.56 ผู้บริหาร/เจ้าของบริษัท ร้อยละ 3.17 ส่วนมาตรการที่อยากให้หน่วยงานมีเพื่อจัดการกับการคุกคามทางเพศ กลุ่มตัวอย่างทั้งที่ถูกคุกคามและพบเห็นการคุกคามร้อยละ 33.5 อยากให้มีบทลงโทษที่ชัดเจนกับผู้กระทำในลักษณะต่าง ๆ ร้อยละ 30.4 มีนโยบายป้องกันที่ชัดเจน ร้อยละ 25.8 มีช่องทางร้องเรียนสายตรงผู้บริหาร และร้อยละ 25.25 มีฝึกอบรมพนักงาน¹

ฝ่ายที่เห็นด้วย เห็นว่า สำหรับการกำหนดให้มีความผิดฐานคุกคามทางเพศนั้นเป็นการกำหนดให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศอันเป็นการคุกคามทางเพศเป็นฐานความผิดทางอาญาอย่างชัดเจน โดยกำหนดให้มีโทษเพิ่มขึ้นจากเดิมที่มีลักษณะเป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญซึ่งเป็นลหุโทษ จึงก่อให้เกิดกลไกในการป้องปรามการกระทำความผิดอันเป็นการคุกคามทางเพศ ซึ่งส่งผลให้เกิดการลดจำนวนผู้กระทำความผิด และลดจำนวนคดีความเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศได้ เป็นกฎหมายเฉพาะช่วยให้ผู้เสียหายสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ง่ายขึ้น พบว่าประเทศที่มีกฎหมายต่อต้านการคุกคามทางเพศ มีอัตราการรายงานเหตุการณ์สูงขึ้นร้อยละ 35 เมื่อเทียบกับประเทศที่ไม่มีกฎหมายเฉพาะ² นอกจากนี้ กฎหมายยังช่วยให้ผู้เสียหายได้รับการชดเชยค่าเสียหายและเยียวยาจิตใจ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการฟื้นฟูจากประสบการณ์อันเลวร้าย และกฎหมายส่งสัญญาณว่าการคุกคามทางเพศเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้ ตระหนักถึงปัญหาการคุกคามทางเพศในรูปแบบที่หลากหลาย และช่วยสร้างบรรทัดฐานทางสังคมเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

¹ Phinunchaya. (05 มิถุนายน 2567). สสส.สานพลังภาคีสร้าง “สังคมปลอดการคุกคามทางเพศ” เกือบ 1 ใน 4 เจอในที่ทำงาน 50% ขอมีเซ็กส์-ใช้กำลัง. สืบค้น 22 กรกฎาคม 2567 จาก <https://www.thaihealth.or.th/> /สสส-สานพลังภาคี-สร้าง-ส/

² Phumzile Mlambo-Ngcuka.(6 May 2024). PREVENTION OF HARASSMENT, SEXUAL HARASSMENT, DISCRIMINATION AND ABUSE OF AUTHORITY POLICY. สืบค้น 22 กรกฎาคม จาก <https://www.unwomen.org/sites/default/files/Headquarters/Attachments/Sections/About%20Us/Accountability/UN-Women-Harassment-sexual-harassment-discrimination-and-abuse-of-authority-policy-en.pdf>

ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วย การกำหนดให้มีฐานความผิดคุกคามทางเพศนั้น อาจไม่สอดคล้องกับหลักความยุติธรรม เนื่องจากการกระทำดังกล่าวอาจจะไม่ถึงขั้นเป็นอาชญากรรม และส่งผลให้เกิดคดีความมากมายในกระบวนการพิจารณาคดีของศาล อาจมีการใช้กฎหมายเพื่อกลั่นแกล้งหรือแก้แค้นบุคคลอื่น โดยเฉพาะในบริบทที่มีความขัดแย้งส่วนตัว

อย่างไรก็ตาม การคุกคามทางเพศมักเกิดขึ้นโดยไม่มีพยานหลักฐาน ทำให้ยากต่อการพิสูจน์ความผิดพบว่าผู้ที่เคยพบเห็นการคุกคามทางเพศ ส่วนใหญ่ร้อยละ 55.32 ไม่ทำอะไรเลย³ อาจเกิดจากหลายเหตุผลทั้งหมดกล่าว ทั้งไม่แน่ใจในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น หรือไม่มั่นใจว่าถ้าไปร้องเรียนหรือแจ้งความจะได้รับผลอย่างไร โดยเฉพาะหากผู้ที่กระทำนั้นเป็นผู้บังคับบัญชา หรือผู้ที่มีอำนาจเหนือ หรืออำนาจปกครอง

บทสรุป

ปัจจุบันรสนิยมของการร่วมเพศเปลี่ยนแปลงไป ภัยจากการคุกคามทางเพศก็เพิ่มมากขึ้นด้วยความผิดฐานกระทำอนาจารโดยการล่วงล้ำ ควรจะต้องตีความอย่างกว้างเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมที่มีความหลากหลายทางเพศ ดังนั้น การใช้อวัยวะเพศหรือสิ่งอื่นใดของผู้กระทำหรือของผู้อื่นล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่นหรือของผู้กระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำนั้น ย่อมเป็นความชั่วร้ายภายในจิตใจของผู้กระทำไม่ต่างกัน จึงสมควรกำหนดให้การกระทำทั้งสองลักษณะเป็นความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราเช่นเดียวกัน

ดังนั้น การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายในเรื่องเพศควรมีการพิจารณาศึกษาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบข้อดีข้อเสีย และผลกระทบจากการนำตัวบทกฎหมายไปปรับใช้ และพัฒนามาตรฐานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี เช่น การกำหนดความผิดใหม่เพื่อการรับมือกับความผิดทางเพศผ่านสื่อออนไลน์ การขยายเขตอำนาจศาลให้ครอบคลุมความผิดที่กระทำผ่านอินเทอร์เน็ตข้ามพรมแดน การให้ความรู้และป้องกัน เน้นการให้ความรู้แก่เด็กและผู้ปกครองเกี่ยวกับความปลอดภัยทางออนไลน์ รวมถึงศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศเพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายได้อย่างเป็นระบบ เมื่อกฎหมายมีผลบังคับใช้แล้วควรมีการจัดทำองค์ความรู้เพื่อเผยแพร่ให้ผู้ปฏิบัติงานหรือประชาชนมีความรู้ความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน

นอกจากนี้ การรักษาสมดุลระหว่างการบังคับใช้กฎหมายและการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการต่อต้านอาชญากรรมทางเพศข้ามชาติ การจัดการกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมและกฎหมายระหว่างประเทศก็เป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึงในการพัฒนาปรับปรุงกฎหมาย

³ อ้างแล้ว เสงอรุณที่ 1

ส่วนที่ 3

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. แนวคิดเกี่ยวกับการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ

1.1 ความหมายการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ (Sexual Harassment)

เจนวิทย์ นวลแสง และคณะ ได้ให้ความหมายของการล่วงละเมิดทางเพศ หมายถึง การรบกวน ก่อกวน การคุกคามทุกชนิดที่ผู้ถูกรกระทำเป็นหญิง หรือในบางกรณีผู้ถูกรกระทำอาจเป็นชายได้เช่นกัน ซึ่งการกระทำดังกล่าวหากมีพฤติกรรมทางเพศ (Sex-Based and Sexual Behavior) เข้ามาเกี่ยวข้องก็ถือได้ว่าเป็นการล่วงละเมิดทางเพศได้ทั้งสิ้น

การคุกคามทางเพศ หมายถึง พฤติกรรมการล่วงละเมิดในทุกรูปแบบทั้งทางกาย วาจา และการสัมผัสที่แสดงออกทางเพศ โดยเป็นพฤติกรรมอันไม่พึงปรารถนาของบุคคลทั่วไป มีวัตถุประสงค์ไปในทางละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้ถูกรกระทำโดยเหตุแห่งเพศที่ผู้กระทำมีอยู่ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวขัดต่อหลักความเสมอภาคทางเพศ และเป็นรูปแบบหนึ่งของการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ เช่น การขอมิเพศสัมพันธ์ การชวนไปรับประทานอาหาร หรือชวนไปเที่ยว เพื่อสนองตอบความพึงพอใจในทางเพศของตน โดยยกเอาผลประโยชน์ด้านการทำงานของผู้ถูกรกระทำเป็นเครื่องต่อรอง ได้แก่ การเสนอเงินเดือนต่าง ๆ หรืออาจจะเป็นการที่บุคคลรอบข้างสร้างบรรยากาศที่ไม่เป็นมิตร เช่น การพูดจาสองแง่สองง่าม การวิพากษ์วิจารณ์รูปร่าง การแต่งกาย การสัมผัสและต้องร่างกายอันมีนัยในทางเพศที่เป็นการกระทำซ้ำ ในลักษณะที่ทำให้ผู้ถูกรกระทำรู้สึกอึดอัด¹

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ให้ความหมายของการล่วงละเมิดหรือการคุกคามทางเพศ คือ การกระทำใด ๆ หรือพฤติกรรมที่สื่อไปในทางเพศ ที่เป็นการบังคับใช้อำนาจที่ไม่พึงปรารถนาด้วยวาจา ข้อความ ท่าทาง แสดงด้วยเสียง รูปภาพ เอกสาร ข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์หรือสิ่งของลามกอนาจารเกี่ยวกับเพศ หรือกระทำอย่างอื่นในทำนองเดียวกันโดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือนร้อนรำคาญ ได้รับความอับอาย หรือรู้สึกถูกละเมิดเหยียดหยาม และให้หมายรวมถึงการติดตามรังควานหรือการกระทำใดที่ก่อให้เกิดบรรยากาศไม่ปลอดภัยทางเพศ

1.2 รูปแบบการคุกคามทางเพศ²

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้แบ่งรูปแบบของการล่วงละเมิดทางเพศหรือคุกคามทางเพศไว้ 2 ประเภท ดังนี้

1) การก่อกวนความเดือดร้อนรำคาญ หรือสร้างบรรยากาศอันเป็นปฏิปักษ์ไม่พึงปรารถนา (Hostile Environment Sexual Harassment) ได้แก่ การใช้วาจา เช่น การวิพากษ์วิจารณ์รูปร่างหน้าตา แขนว พุดตลก

¹ ความรับผิดทางอาญาและการเยียวยาผู้เสียหายจากการคุกคามทางเพศ ศึกษากรณี ประเทศไทย สหพันธ์รัฐ เยอรมนี และเครือรัฐออสเตรเลีย. สืบค้น 19 กรกฎาคม 2567 จาก <http://www.polsci-law.buu.ac.th/journal/document/8-2/10.pdf>

² มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน. สืบค้น 19 กรกฎาคม 2567 จาก <https://infocenter.doae.go.th/wp-content/uploads/2017/09/มาตรการป้องกันล่วงละเมิด.pdf>

ลามก ล้อเลียน ดูหมิ่นเหยียดหยามในความเป็นหญิงความเป็นชาย หรือเพศสภาพอื่น รวมถึงรสนิยมทางเพศ หรือแสดงลักษณะทางกิริยา เช่น มองด้วยสายตา ผิวกาย จับมือถือแขน ถูกเนื้อต้องตัว หรือการแสดงสิ่งของ ภาพ จดหมาย เช่น ภาพลามก ปฏิทินโป๊เปลือย ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ภาพหน้าจอคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2) การใช้ประโยชน์หรือโทษเพื่อแลกเปลี่ยนให้ได้มาซึ่งความพอใจทางเพศสัมพันธ์ (Quid pro quo sexual harassment หรือ this for this for that) การล่วงเกินคุกคามทางเพศรูปแบบนี้เป็นการล่วงเกินทางเพศโดยตรงเห็นได้ชัดเจนที่สุดรูปแบบหนึ่ง ใช้การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ หรือการใช้อำนาจให้คุณให้โทษ เพื่อให้ได้มาซึ่งความพึงพอใจทางเพศสัมพันธ์ อาทิ การร่วมประเวณี การสัมผัสร่างกาย หรือการกระทำอื่นใดทางเพศ แม้ว่าอีกฝ่ายจะยินยอม หรือตกอยู่ในภาวะจำยอมหรือยอมจำนนก็ถือว่าเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ โดยมักเป็นการกระทำของผู้มีอำนาจกระทำกับผู้ด้อยอำนาจ โดยได้แบ่ง 5 พฤติกรรมที่เข้าข่ายเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศไว้ดังนี้

(1) การกระทำทางสายตา เช่น การจ้องมองร่างกายที่สื่อไปในทางเพศ มองซ่อนใต้กระโปรง มองหน้าอกหรือจ้องลงไปที่คอเสื้อ จนทำให้ผู้ถูกมองรู้สึกอึดอัด อับอาย หรือไม่สบายใจ หรือผู้อื่นที่อยู่ในบริเวณดังกล่าวมีความรู้สึกเช่นเดียวกัน เป็นต้น

(2) การกระทำด้วยวาจา เช่น

- การวิพากษ์วิจารณ์รูปร่าง ทรวดทรง และการแต่งกายที่สื่อไปในทางเพศ
- การชักชวนให้กระทำการใด ๆ ในที่ลับตา ซึ่งผู้ถูกกระทำไม่พึงประสงค์และไม่ต้องการ
- การเกี้ยวพาราสี พูดจาแทะโลม วิจารณ์ทรวดทรง การพูดจาลามก การโทรศัพท์ลามก การเรียกผู้หญิงด้วยคำที่สื่อไปในทางเพศ จับกลุ่มวิจารณ์พฤติกรรมทางเพศของบุคคล

- การสนทนาเรื่องเพศหรือเพศสัมพันธ์ การแสดงความคิดเห็นต่อรสนิยมทางเพศ และการพูดที่สื่อไปในทางเพศ การถามเกี่ยวกับประสบการณ์ความชื่นชอบในเรื่องเพศ การสร้างเรื่องโกหกหรือการแพร่ข่าวลือเกี่ยวกับชีวิตทางเพศของผู้อื่น

(3) การกระทำทางกาย เช่น

- การสัมผัสร่างกายของผู้อื่น การลูบคำ การถูไถร่างกายผู้อื่นอย่างมีนัยทางเพศ การฉวยโอกาสกอดรัด จูบ การหยอกล้อโดยแตะเนื้อต้องตัว หรือการสัมผัสทางกายอื่นใดที่ไม่น่าพึงประสงค์ เช่น การดึงมานั่งตัก
- การตามตื้อโดยอีกฝ่ายไม่ต้องการ การตั้งใจใกล้ชิดเกินไป การต้อนเข้ามุมหรือขวางทางเดิน การยักคิ้วหลีวตา การผิวกายแบบเชยชวน การส่งจูบ การเลียริมฝีปาก การแสดงพฤติกรรมไปในทางเพศ โดยใช้มือหรือการเคลื่อนไหวทางร่างกาย

(4) การกระทำอื่น ๆ เช่น

- การแสดงรูปภาพ วัตถุ และข้อความที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเพศ รวมทั้งการเปิดภาพโป๊
- การแสดงออกที่เกี่ยวกับเพศ เช่น การเขียนหรือวาดภาพทางเพศในที่สาธารณะ การใช้สัญลักษณ์ที่แสดงถึงเรื่องเพศทางอินเทอร์เน็ต เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์

(5) การกระทำทางเพศที่มีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์

- การให้สัญญาที่จะให้ประโยชน์ เช่น ตำแหน่งหน้าที่การงาน ผลการเรียน หากผู้ถูกล่วงละเมิดหรือคุกคามยอมมีเพศสัมพันธ์ เช่น การขอให้ไปค้างคืนด้วย ขอให้มีเพศสัมพันธ์ด้วย หรือขอให้ทำอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ

- ข่มขู่ให้เกิดผลต่อการดำเนินชีวิต การข่มขู่ว่าจะทำร้าย การบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ หรือการพยายามกระทำชำเราหรือกระทำชำเรา

2. สถิติการถูกข่มขืน/อนาจาร³

มูลนิธิปวีณา หงสกุล เพื่อเด็กและสตรีเปิดเผยสถิติการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของมูลนิธิตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2566-27 ธันวาคม พ.ศ. 2566 พบผู้ร้องเรียนปัญหาครอบครัว ปี พ.ศ. 2566 สูงถึงจำนวน 1,339 ราย ขณะที่จำนวนผู้ร้องเรียนกรณีข่มขืน/อนาจารสูงถึง 1,038 ราย เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2565 ร้อยละ 8.4 นอกจากนี้ ภัยอันตรายจากไซเบอร์และการล่อลวงค้ามนุษย์ ยังเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

สถิติการรับเรื่องราวร้องทุกข์และขอความช่วยเหลือปัญหาต่างๆ

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543-2566 สิ้นสุด

27 ธันวาคม

2566

ที่	ประเภทของปัญหา	2543-2547	2548-2552	2553-2557	2558-2562	2563	2564	2565	2566	รวม
		เรื่อง	เรื่อง	เรื่อง	เรื่อง	เรื่อง	เรื่อง	เรื่อง	เรื่อง	
1	ข่มขืน/อนาจาร	1,233	1,703	2,435	3,568	871	781	957	1,038	12,586
2	ทารุณกรรม/ทำร้ายร่างกาย	798	1,258	2,656	4,554	1,091	1,029	970	983	13,339
3	ค้าประเวณี/ค้ามนุษย์	633	434	574	735	83	102	259	219	3,039
4	ภัยทางเทคโนโลยี/อาชญากรรมออนไลน์		73	207	1,167	254	210	186	342	2,439
5	ยาเสพติด					299	278	262	272	1,111
6	ปัญหาครอบครัว	2,874	1,334	1,497	9,441	1,927	1,591	1,442	1,339	21,445
7	ปรึกษาด้านกฎหมาย								365	365
8	ปัญหาสุขภาพ/จิตเวช/สาธารณสุข	880	2,004	2,051	5,010	4,432	6,567	1,130	130	22,204
9	ปัญหาแรงงาน/ถูกหลอกไปทำงาน ตปท.	558	239	154	281	49	33	143	152	1,609
10	ขอความช่วยเหลือ/ความช่วยเหลือ			271	550	96	65	68	984	2,034
11	ขอความเป็นธรรม	1,550	1,030	1,341	2,040	947	775	1,169	92	8,944
12	คนหาย	839	1,062	1,360	1,192	91	79	122	88	4,833
13	ปัญหาอื่นๆ	12,161	14,504	35,075	16,411	84	51	93	65	78,444
	รวม	21,526	23,641	47,621	44,949	10,224	11,561	6,801	6,069	172,392

<https://pavanafoundation.or.th/>

ภาพที่ 1 สถิติการรับเรื่องราวร้องทุกข์และขอความช่วยเหลือปัญหาต่าง ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543-2566

ที่มา : สถิติการรับเรื่องราวร้องทุกข์และขอความช่วยเหลือปัญหาต่าง ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543-2566 (2566).

โดย มูลนิธิปวีณาหงสกุลเพื่อเด็กและสตรี สืบค้น 19 กรกฎาคม 2567 จาก

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=379842361292494&set=pcb.376149218328475>

³ เปิดสถิติปี 2566 เหยื่อคุกคามทางเพศเพิ่มขึ้น เยาวชนไทยยังเสี่ยงภัยรอบด้าน. (28 ธันวาคม 2566). สืบค้น 19 กรกฎาคม 2567 จาก <https://theactive.net/news/public-health-20231228/>

3. สถิติเด็กและเยาวชนถูกล่วงละเมิดทางเพศ⁴

กรมกิจการเด็กและเยาวชน ได้เผยแพร่ข้อมูลสถิติเด็กและเยาวชนที่ถูกถูกล่วงละเมิดทางเพศในรอบ 3 ปี คือ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2564-2566 พบว่า เด็กและเยาวชนถูกล่วงละเมิดทั้งสิ้นจำนวน 1,097 คน ซึ่งตัวเลขดังกล่าว ถือเป็นตัวเลขที่มีการแจ้งความดำเนินคดี โดยบางส่วน คาดว่ามากกว่าร้อยละ 50 นั้น อาจจะไม่มีการแจ้งความ แต่หากคำนวณในรอบ 3 ปี หรือ 1,096 วัน ค่าเฉลี่ย คือ ทุก ๆ วัน อาจจะมีเด็กหนึ่งคนถูกล่วงละเมิดทางเพศ โดยกว่าร้อยละ 88 นั้น เป็นเพศหญิง สำหรับผู้กระทำหลักและมากที่สุดคือคนในครอบครัว จำนวน 646 คน แบ่งเป็น ญาติ 273 คน พ่อเลี้ยง 242 คน และ พ่อแท้ 131 คน ส่วนผู้กระทำที่ไม่ใช่คนในครอบครัว มี 314 เหตุที่มีการสอบสวนแล้ว ประกอบด้วย เพื่อนบ้าน 133 คน คนแปลกหน้า 70 คน รู้จักผ่านช่องทางโซเชียล 47 คน นักเรียนด้วยกัน 21 คน ครู 20 คน พระ 15 คน นายจ้าง 8 คน นอกจากนี้ยังมีอีก 137 คน ยังไม่ระบุ เพราะอยู่ในระหว่างสอบสวน

ภาพที่ 2 สถิติเด็กและเยาวชนถูกล่วงละเมิดทางเพศ ปี 2564-2566

ที่มา : สถิติเด็กและเยาวชนถูกล่วงละเมิดทางเพศ ปี 2564-2566 (2566). สืบค้น 19 กรกฎาคม 2567 จาก <https://www.thairath.co.th/scoop/infographic/>

4. ลักษณะการกระทำชำเรากับลักษณะของการกระทำอนาจารตามกฎหมายต่างประเทศ⁵

4.1 ประเทศอังกฤษ

ความผิดเกี่ยวกับเพศในประเทศอังกฤษถูกบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเพศ ค.ศ. 2003 (Sexual Offences Act 2003) โดยแบ่งความผิดเกี่ยวกับเพศออกเป็น 4 ประการ ได้แก่ ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา ความผิดฐานล่วงละเมิดทางเพศโดยการสอดใส่ ความผิดฐานกระทำอนาจาร

⁴ ทุกๆ วัน เด็กและเยาวชน หนึ่งคนถูกล่วงละเมิดทางเพศ. (15 ธันวาคม 2566). สืบค้น 19 กรกฎาคม 2567 จาก <https://www.thairath.co.th/scoop/infographic/>

⁵ ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการกระทำชำเรา ตามมาตรา 276* กับลักษณะการกระทำอนาจารโดยการล่วงล้ำตามมาตรา 278 วรรคสอง ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562. (2565). สืบค้น 19 กรกฎาคม 2567 จาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/lawjournal/article/view/260233>

และความผิดฐานบังคับให้ผู้อื่นเข้าร่วมกิจกรรมทางเพศโดยปราศจากความยินยอม ซึ่งความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา ตามพระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเพศ ค.ศ. 2003 (Sexual Offences Act 2003) มีขอบเขตเฉพาะการใช้อวัยวะเพศชายของตน (his penis) ล้วงล้ำ (penetrates) เข้าไปในช่องคลอด (the vagina) ทวารหนัก (anus) หรือช่องปาก (mouth) ของผู้อื่น “ซึ่งความหมายของการกระทำชำเราตามกฎหมายของอังกฤษนั้นมีขอบเขตเฉพาะเป็นการกระทำชำเราตามธรรมชาติเท่านั้น โดยสิ่งที่จะล้วงล้ำเข้าไปต้องเป็นอวัยวะเพศชายเท่านั้น ไม่รวมการใช้สิ่งอื่นใดหรืออวัยวะอื่นใดด้วย ส่วนการใช้ส่วนหนึ่งของร่างกายหรือสิ่งอื่นใดล้วงล้ำช่องคลอดหรือทวารหนักของผู้อื่น ผู้กระทำความผิดมีความผิดฐานล้วงละเมิดทางเพศโดยการสอดใส่” (Assault by penetration) และความผิดฐานกระทำอนาจาร (Sexual assault) มีขอบเขตเฉพาะการกระทำที่ผู้กระทำความผิดมีเจตนาทางเพศต่อเนื้อตัวร่างกาย รวมถึงการสัมผัสกับส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย หรือกับสิ่งอื่นใด หรือผ่านวัตถุใดๆ รวมถึงการสัมผัสก่อนที่จะมีการสอดใส่เท่านั้น”

4.2 ประเทศฝรั่งเศส

เมื่อพิจารณาประมวลกฎหมายอาญาประเทศฝรั่งเศส (The French Penal Code) แบ่งความผิดเกี่ยวกับเพศไว้เป็น 2 ฐาน ได้แก่ ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราและความผิดฐานกระทำอนาจาร ซึ่งการกระทำชำเราหมายความว่า “การกระทำล้วงละเมิดทางเพศทุกอย่างโดยการใช้อวัยวะหรือวัตถุอื่นใดล้วงล้ำหรือสอดใส่เข้าไปในช่องคลอด ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยการบังคับขู่เข็ญหรือด้วยวิธีอื่นใด” แสดงให้เห็นว่า ขอบเขตของความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราในประมวลกฎหมายอาญาประเทศฝรั่งเศสไม่จำกัดว่าต้องเป็นอวัยวะเพศชายเท่านั้นที่ล้วงล้ำอวัยวะเพศหญิง ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น แต่หมายความรวมถึงการใช้วัตถุหรืออวัยวะอื่นใดนอกจากอวัยวะเพศล้วงล้ำหรือสอดใส่ก็เป็นความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราด้วย อีกทั้งในประมวลกฎหมายอาญาประเทศฝรั่งเศสก็ไม่จำกัดว่าวัตถุแห่งการกระทำที่ถูกล้วงล้ำหรือสอดใส่จะต้องเป็นเฉพาะอวัยวะเพศหญิงเท่านั้น แต่หมายความรวมถึงการล้วงล้ำหรือการสอดใส่เข้าไปในทวารหนักหรือทางช่องปากอีกด้วย จะเห็นได้ว่าความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราตามประมวลกฎหมายอาญาประเทศฝรั่งเศสนั้น มีขอบเขตทั้งการร่วมประเวณีตามธรรมชาติและการร่วมประเวณีที่ผิดธรรมชาติตามนุษย์ ส่วนความผิดฐานกระทำอนาจาร หมายถึง การล้วงละเมิดทางเพศอื่นนอกเหนือจากการข่มขืนกระทำชำเราอันเป็นการกระทำที่ไม่มีการล้วงล้ำหรือสอดใส่” กรณีนี้จึงกล่าวได้ว่าความผิดฐานกระทำอนาจารตามประมวลกฎหมายอาญาประเทศฝรั่งเศสนั้นเป็นฐานความผิดที่รองรับความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรานั่นเอง

4.3 ประเทศญี่ปุ่น

ประมวลกฎหมายอาญาในประเทศญี่ปุ่น (Penal Code of Japan) ปรากฏความผิดเกี่ยวกับเพศในบทที่ 22 ประกอบไปด้วยความผิดเกี่ยวกับลามกอนาจาร ความผิดเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเราและความผิดเกี่ยวกับการสมรสซ้อน ใน “ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา” ภายหลังถูกแก้ไขชื่อเป็น “ความผิดฐานบังคับให้มิเพศสัมพันธ์” ซึ่งหมายถึง “การใช้อวัยวะเพศล้วงล้ำเข้าไปในช่องคลอด ทวารหนักหรือช่องปากของผู้อื่นที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 13 ปี โดยวิธีการทำร้ายหรือโดยข่มขู่” สำหรับการใช้อวัยวะอื่นนอกจากอวัยวะเพศหรือสิ่งอื่นใดล้วงล้ำเข้าไปในช่องคลอด ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่นไม่ถือว่าผู้กระทำความผิดฐานบังคับ

ให้มีเพศสัมพันธ์ หากแต่เป็นความผิดฐานบังคับอนาจาร ส่วนความผิดฐานบังคับอนาจารตามประมวลกฎหมายอาญาประเทศญี่ปุ่น หมายความว่า การกระทำที่ไม่สมควรทางเพศต่อเนื้อตัวร่างกายของผู้อื่น โดยการใช้กำลัง หรือโดยข่มขู่ นอกจากนี้ ยังมีความหมายรวมถึงการใช้อวัยวะอื่นใดหรือสิ่งอื่นใดล้วงล้ำเข้าไปในร่างกายของผู้อื่นโดยการทำร้ายร่างกายหรือการข่มขู่อีกด้วย

เมื่อพิจารณาความหมายของการกระทำชำเราตามกฎหมายต่างประเทศเปรียบเทียบกับกรกระทำชำเราตามกฎหมายไทย เห็นว่าความผิดเกี่ยวกับเพศสามารถแบ่งตามระดับความร้ายแรงได้สามระดับ กล่าวคือ ประการแรก “ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา” คือ การใช้อวัยวะเพศสอดใส่อวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น มีความหมายเฉพาะการร่วมประเวณีตามธรรมชาติปกติเท่านั้น ซึ่งมีระดับความร้ายแรงมากที่สุด อาจทำให้ผู้ถูกรกระทำได้รับอันตรายต่อชีวิตและร่างกายได้ ประการที่สอง “ความผิดฐานล่วงละเมิดทางเพศโดยการสอดใส่” คือ การใช้ส่วนหนึ่งของร่างกายหรือสิ่งอื่นใดสอดใส่อวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้อื่น ซึ่งกำหนดให้มีโทษเทียบเท่ากับความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราเนื่องจากมีระดับความร้ายแรงเทียบเท่ากัน แต่ด้วยเหตุที่ลักษณะของการกระทำดังกล่าวไม่ใช่การร่วมประเวณีตามแบบพื้นฐานธรรมชาติปกติเท่านั้น ประการสุดท้าย คือ “ความผิดฐานกระทำอนาจาร” คือ การสัมผัสกับส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย หรือกับสิ่งอื่นใด หรือผ่านวัตถุใด ๆ โดยมีเจตนาในทางเพศ รวมถึงการสัมผัสก่อนที่จะมีการสอดใส่ด้วย เห็นได้ว่าความผิดฐานกระทำอนาจารนี้มีระดับความร้ายแรงน้อยกว่าความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราและความผิดฐานล่วงละเมิดทางเพศโดยการสอดใส่

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัย เรื่อง “ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา: ศึกษาองค์ประกอบความผิด” โดย ศุทธิณี อยู่สวัสดิ์, 2565

งานวิจัย เรื่อง “ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา: ศึกษาองค์ประกอบความผิด” มีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันของประเทศไทย (2) เพื่อศึกษาองค์ประกอบความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราของประเทศอังกฤษ (3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราในปัจจุบันของประเทศไทยกับประเทศอังกฤษ และ (4) เพื่อบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอนในรายวิชากฎหมายอาญาภาคความผิด และปัญหาพิเศษทางกฎหมายอาญา

ผลการศึกษาพบว่า (1) การกำหนดคำนิยาม คำว่า “กระทำชำเรา” ในประมวลอาญา มาตรา 1 (18) เป็นการจำกัดลักษณะการกระทำที่หญิงจักกระทำชำเราผู้อื่นได้ (2) ปัญหาการใช้อวัยวะอื่นใดล้วงล้ำอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้อื่น กลายเป็นความผิดฐานอนาจารโดยการล้วงล้ำตามมาตรา 278 วรรค 2 แม้โทษจะเท่ากับมาตรา 276 แต่ชื่อฐานความผิดกลับเบากว่าคำว่า “ข่มขืนกระทำชำเรา” และ (3) Sexual Offences Act 2003 มาตรา 1 ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา (Rape) มีองค์ประกอบในส่วนเจตนาภายใน Mens Rea ว่าผู้กระทำต้องไม่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้เสียหายให้ความยินยอม (No Reason Belief in Consent) ในขณะที่มาตรา 276 มิได้กำหนดเอาไว้เป็นองค์ประกอบ ทำให้ต้องนำเรื่องความสำคัญผิดมาพิจารณา หากแต่เรื่องความสำคัญผิดนั้นกฎหมายไม่ได้กำหนดว่าต้องมีเหตุผล

5.2 งานวิจัย เรื่อง “ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการกระทำชำเรา ตามมาตรา 276 กับลักษณะการกระทำอนาจารโดยการล่วงล้ำ ตามมาตรา 278 วรรคสอง ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562” โดย ปานรดา สุทธิทองแท้ และอัจฉริยา ชูตินันท์, 2565

งานวิจัย “ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการกระทำชำเรา ตามมาตรา 276 กับลักษณะการกระทำอนาจารโดยการล่วงล้ำ ตามมาตรา 278 วรรคสอง ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงปัญหาผลกระทบอันเกิดจากความไม่ชัดเจนแน่นอนของกฎหมายอาญาเกี่ยวกับจุดแบ่งแยกการกระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรากับความผิดฐานกระทำอนาจาร เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราและความผิดฐานอนาจารโดยการล่วงล้ำให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของสังคมปัจจุบันและสอดคล้องกับหลักความชัดเจนแน่นอนของกฎหมายอาญา

ผลการศึกษาพบว่า เดิมคานิยามของคำว่า “การกระทำชำเรา” หมายความว่า “การกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำโดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำกระทำกับอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น หรือการใช้สิ่งอื่นใดกระทำกับอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้อื่น” ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับคานิยามของการกระทำชำเรา ตามประมวลกฎหมายอาญาประเทศฝรั่งเศส แต่ในปัจจุบันประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดคานิยามของการกระทำชำเราไว้ในมาตรา 1 (18) หมายความว่า “กระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำโดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น” ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับคานิยามของการกระทำชำเรา ตามพระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเพศ ค.ศ. 2003 ในประเทศอังกฤษ สิ่งที่เปลี่ยนไปจากกฎหมายเดิม คือ การใช้สิ่งอื่นใดหรืออวัยวะอื่นใดของผู้กระทำสอดใส่อวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้เสียหายเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ อันเป็นการกระทำชำเราผิดธรรมดาตามนุษย์ ได้ถูกย้ายไปเป็นเหตุเพิ่มโทษของการอนาจาร เรียกว่า “การกระทำอนาจารโดยการล่วงล้ำ” การแก้ไขกฎหมายดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับลักษณะของการกระทำชำเราตามธรรมชาติ แต่อย่างไรก็ตามเป็นกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์สังคมโลกปัจจุบันที่ว่าความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราควรมุ่งหมายที่จะคุ้มครองผู้ถูกระทำทางเพศที่ไม่ใช่เพียงแค่การร่วมประเวณีตามแบบพื้นฐานปกติเท่านั้น ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติไม่เป็นธรรม ขัดต่อหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อีกทั้งยังขาดความชัดเจนแน่นอนซึ่งเป็นหลักประกันในกฎหมายอาญาและเป็นหลักประกันความเป็นนิติรัฐ จึงเห็นควรกำหนดจุดแบ่งแยกของลักษณะการกระทำชำเรา กับลักษณะการกระทำอนาจารเพื่อให้เกิดความชัดเจนแน่นอนในกฎหมายอาญา

5.3 งานวิจัย เรื่อง “การกำหนดความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ” โดย ปยพร ลีลาวิลาสชัย และปณณวิช ทัพภวิมล, 2564

งานวิจัย เรื่อง “การกำหนดความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิด ความเป็นมา ลักษณะ และทฤษฎี รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุกคามทางเพศ ทั้งของประเทศไทย สหพันธสาธารณรัฐเยอรมนี และเครือรัฐออสเตรเลีย วิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมาย และเสนอแนะแนวทางการพัฒนากฎหมายการคุกคามทางเพศในประเทศไทย

ผลการศึกษาพบว่า กฎหมายของประเทศไทย สหพันธสาธารณรัฐเยอรมนีและเครือรัฐออสเตรเลีย ต่างก็มีกฎหมายที่บังคับใช้เรื่องการคุกคามทางเพศ กฎหมายไทยโดยเฉพาะประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 397 ยังมีปัญหาหลายประการ เช่น คำยามของการกระทำอันเป็นความผิดที่ยังไม่ชัดเจน การบัญญัติ ความผิดให้อยู่ในภาค 3 ละโทษแห่งประมวลกฎหมายอาญา อัตราโทษที่ต่ำเกินไป และการที่กฎหมายแต่ละฉบับ คุ่มครองการคุกคามทางเพศในกรณีแตกต่างกันไป จึงมีข้อเสนอแนะให้แก้ไขบทบัญญัติในประมวลกฎหมาย อาญา มาตรา 397 โดยกำหนดคำนิยามของคำว่า การคุกคามทางเพศให้ชัดเจน กำหนดให้การคุกคามทางเพศ เป็นความผิดโดยกำหนดในภาค 2 ความผิดเรื่องความผิดเกี่ยวกับเพศแห่งประมวลกฎหมายอาญา และนำเพิ่ม โทษเรื่องความผิดเกี่ยวกับเพศมาใช้บังคับด้วย กำหนดอัตราโทษให้สูงขึ้นตามความเหมาะสมและกำหนดเหตุ เพิ่มโทษของการคุกคามทางเพศให้ครอบคลุมกรณีต่าง ๆ

5.4 งานวิจัย เรื่อง “ปัญหาทางกฎหมายในความรับผิดชอบทางอาญาเกี่ยวกับการกระทำทางเพศศึกษา กรณีการคุกคามทางเพศ” โดย ชลธิชา ธีระแก้ว, 2563

งานวิจัย เรื่อง “ปัญหาทางกฎหมายในความรับผิดชอบทางอาญาเกี่ยวกับการกระทำทางเพศศึกษากรณี การคุกคามทางเพศ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศของไทย เนื่องจาก บทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญาไม่ครอบคลุมถึงพฤติกรรมการคุกคามทางเพศและไม่สอดคล้องกับ สภาพสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน

ผลการศึกษาพบว่า เนื่องจากการคุกคามทางเพศเป็นการล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อันเป็น การกระทำที่ขัดต่อหลักรัฐธรรมนูญ เมื่อเปรียบเทียบกับ การกระทำความผิดฐานกระทำอนาจารที่เป็น การกระทำอันเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เช่นกัน ได้มีบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติคุ้มครองไว้โดยเฉพาะอีกทั้งการคุกคามทางเพศเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศที่เกิดขึ้นได้ง่ายที่สุดใน สังคมประกอบกับการพัฒนาของเทคโนโลยีสารสนเทศที่ก้าวไกลและไร้พรมแดน เกิดเป็นพฤติกรรมการ กระทำความผิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศในรูปแบบใหม่ แม้การคุกคามทางเพศทั้งทางกายภาพและบน อินเทอร์เน็ตจะไม่มี การคุกคามทางเพศต่ออวัยวะเพศแต่ส่งผลกระทบต่อผู้ถูกกระทำให้เกิดความวิตกกังวล ถึงความปลอดภัยในร่างกายเช่นกัน

เมื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาของกฎหมายความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม ตามมาตรา 397 และนำวิเคราะห์พบว่า มาตรา 397 เป็นประเด็นปัญหาเรื่องการรังแก ข่มเหง คุกคามผู้อื่นหรือการกระทำให้ ผู้อื่นได้รับความอับอาย หรือเดือดร้อน ประกอบมาตรา 397 วรรคสอง เป็นการกระทำที่สื่อไปในทางที่ จะล่วงเกินทางเพศ ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีอัตราโทษจำคุกน้อยกว่าการกระทำความผิดฐานกระทำอนาจารที่มี อัตราโทษสูงกว่ามาก ทั้งที่การคุกคามทางเพศเป็นความผิดเกี่ยวกับเพศเช่นกัน ดังนั้นกฎหมายดังกล่าว จึงไม่อาจตอบสนองต่อการป้องปรามการคุกคามทางเพศได้อย่างแท้จริง

อีกทั้งประมวลกฎหมายอาญาไม่มีการบัญญัติถึงบทนิยามสำหรับการกระทำอันเป็นการคุกคามทาง เพศไว้อย่างชัดเจน ทั้งยังไม่มีแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่เกี่ยวข้องกำหนดเป็นบรรทัดฐานในการตีความของการ คุกคามว่ารวมถึงพฤติกรรมใดบ้างดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงเสนอแนวทางใน การแก้ไข กล่าวคือควรเพิ่มเติมบทนิยามของคำว่า “คุกคามทางเพศ” ให้ชัดเจน และครอบคลุมถึงพฤติกรรม

การคุกคามทางเพศที่ทันต่อสภาวะสังคมในปัจจุบันไว้ในภาค 1 บทบัญญัติทั่วไป ลักษณะ 1 โดยเพิ่มบทนิยามของคำ “คุกคามทางเพศ” เป็นมาตรา 1 (19) และแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติกฎหมายความผิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศไว้ในประมวลกฎหมายอาญาในภาค 2 ความผิด ลักษณะ 9 ความผิดเกี่ยวกับเพศ ซึ่งบัญญัติเพิ่มเติม เป็นมาตรา 278/1 เพื่อเป็นการกำหนดมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศให้ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย

5.5 งานวิจัย เรื่อง “ขอบเขตของการกระทำชำเรา การกระทำอนาจาร และการคุกคามทางเพศ” โดย วิวรรณ ดำรงกุลนันท์, 2562

งานวิจัย เรื่อง “ขอบเขตของการกระทำชำเรา การกระทำอนาจาร และการคุกคามทางเพศ” มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นคว้าถึงแนวความคิด พัฒนาการ องค์ประกอบความผิด ความผิดสำเร็จ ขอบเขต และตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาที่วินิจฉัยถึงขอบเขตของ “การกระทำชำเรา” “การกระทำอนาจาร” และ “การคุกคามทางเพศ” เพื่อให้การปรับใช้บทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวเป็นไปอย่างถูกต้อง สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายและก่อให้เกิดความเป็นธรรมสูงสุด

ผลการศึกษาพบว่า ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติ “ความผิดฐานกระทำชำเรา” “ความผิดฐานกระทำอนาจาร” และ “ความผิดฐานคุกคามทางเพศ” ไว้ทั้งนี้ไม่มีเพียงเฉพาะความผิดฐานกระทำชำเราเท่านั้นที่ได้มีการบัญญัติขอบเขตแห่งการกระทำไว้โดยบัญญัติไว้ในวรรคสองของมาตรา 276 มาตรา 277 และมาตรา 366/1 ส่วนความผิดฐานกระทำอนาจาร และความผิดฐานคุกคามทางเพศนั้น ไม่ได้มีการบัญญัติขอบเขตแห่งการกระทำไว้แต่อย่างใด

ในส่วนของ “ความผิดฐานกระทำชำเรา” แม้ประมวลกฎหมายอาญาจะได้บัญญัติขอบเขตแห่งการกระทำไว้แต่ศาลฎีกาในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6323/2557 ได้วินิจฉัยไว้เป็นนัยว่า “หญิง” ผู้กระทำไม่อาจใช้อยู่เพศของตนกระทำชำเรา “หญิง” ผู้ถูกกระทำได้ทั้งที่ในปัจจุบันประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติความหมายของคำว่า “การกระทำชำเรา” ไว้โดยใช้คำว่า “ผู้กระทำ” กระทำกับ “ผู้อื่น” ไม่ได้ใช้คำว่า “ชายใด” กระทำกับ “หญิงอื่น” แต่อย่างใด และในส่วนของ “ความผิดฐานกระทำอนาจาร” นั้น แม้จะไม่ได้มีการบัญญัติขอบเขตแห่งการกระทำไว้แต่ในทางปฏิบัติและทางวิชาการก็ได้เคยตีความไว้ว่า “การกระทำอนาจารหมายความว่า การกระทำที่ไม่สมควรในทางเพศ” ทั้งนี้จะต้องเป็นการกระทำ “ต่อเนื้อตัวร่างกายของผู้ถูกกระทำ” เท่านั้น กระทั่งศาลฎีกาในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 12983/2558 และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1201/2559 ได้วินิจฉัยไว้ว่า การกระทำอนาจารไม่จำเป็นที่ผู้กระทำจะต้องมีการสัมผัสต่อเนื้อตัวร่างกายของผู้ถูกกระทำแต่อย่างใด

การที่ศาลฎีกาในคำพิพากษาศาลฎีกาทั้ง 3 ฉบับดังกล่าวได้วินิจฉัยไว้เช่นนี้ย่อมก่อให้เกิดประเด็นปัญหาในเรื่องขอบเขตของ “การกระทำชำเรา” “การกระทำอนาจาร” และ “การคุกคามทางเพศ” ผู้ศึกษาจึงทำการศึกษาเพื่อค้นคว้าถึงแนวความคิด พัฒนาการ องค์ประกอบความผิด ความผิดสำเร็จ ขอบเขตและตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาที่วินิจฉัยถึงขอบเขตของการกระทำชำเรา การกระทำอนาจาร และการคุกคามทางเพศ เพื่อให้การปรับใช้บทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวเป็นไปอย่างถูกต้อง สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย และก่อให้เกิดความเป็นธรรมสูงสุด

5.6 งานวิจัย เรื่อง “ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดเหตุฉกรรจ์ในการกระทำความผิดทางเพศ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 285 ศึกษากรณีเป็นการกระทำแก่สมาชิกในครอบครัว” โดย อร จันทนา อรพินท์ และอัจฉริยา ชูตินันท์, 2561

งานวิจัย เรื่อง “ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดเหตุฉกรรจ์ในการกระทำความผิดทางเพศ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 285 ศึกษากรณีเป็นการกระทำแก่สมาชิกในครอบครัว” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการทำร้ายร่างกายผู้อยู่ภายใต้อำนาจด้วยประการอื่นใด ที่เป็นเหตุให้ต้องรับโทษหนักขึ้น 2) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงปัญหาและผลกระทบการกำหนดเหตุฉกรรจ์ ในความผิดฐานทำร้ายร่างกายในปัจจุบันที่ยังไม่ครอบคลุมถึงการทำร้ายผู้อยู่ภายใต้อำนาจด้วยประการอื่นใด 3) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การกำหนดเหตุฉกรรจ์ในความผิดฐานทำร้ายร่างกายของกฎหมายในประเทศไทย เปรียบเทียบกับต่างประเทศ 4) เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อยู่ภายใต้อำนาจด้วย ประการอื่นใด

ผลการศึกษาพบว่า ในปัจจุบันกรณีการทำร้ายร่างกายเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งในสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำร้ายร่างกายบุคคลซึ่งอยู่ภายใต้อำนาจด้วยประการอื่นใด ซึ่งการทำร้ายร่างกาย ผู้อยู่ภายใต้อำนาจด้วยประการอื่นใดนั้นเป็นเพียงความผิดตามมาตรา 295 เท่านั้น การศึกษาในครั้งนี้พิจารณา ถึงหลักการเพิ่มโทษของประมวลกฎหมายอาญามาตรา 285 ที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมคำว่าว่า “ผู้อยู่ภายใต้อำนาจ ด้วยประการอื่นใด” เข้ามาซึ่งเป็นเหตุเพิ่มโทษในความผิดเกี่ยวกับเพศ ที่บัญญัติแก้ไขเป็นเหตุเพิ่มโทษ เพื่อคุ้มครองไปถึงผู้อยู่ในความปกครองตามความเป็นจริงทุกประการไม่ว่าจะเป็นลูกเลี้ยง หลาน เด็กซึ่งอยู่ใน ความอนุเคราะห์ จึงเห็นควรที่จะนำคำดังกล่าวมาเป็นเหตุเพิ่มโทษในความผิดฐานทำร้ายร่างกายให้ผู้กระทำ ต้องรับโทษสูงขึ้น กรณีการทำร้ายร่างกายผู้อยู่ภายใต้อำนาจด้วยประการอื่นใดตามกฎหมายไทยเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ ผู้ศึกษาจึงเสนอให้มีการกำหนดเหตุฉกรรจ์ในความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อยู่ภายใต้ อำนาจด้วยประการอื่นใดให้ต้องรับโทษหนักขึ้นกว่าการทำร้ายร่างกายบุคคลทั่วไป เนื่องจากผู้อยู่ภายใต้ อำนาจด้วยประการอื่นใดนั้น ได้รับผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ มากกว่าคนทั่วไปและผู้กระทำความผิดมีโอกาส กระทำผิดสำเร็จได้โดยง่าย เพราะผู้อยู่ภายใต้อำนาจด้วยประการอื่นใดนั้นไม่กล้าที่จะเรียกร้องสิทธิให้แก่ ตนเองไม่ว่าจะเป็นการร้องทุกข์ กล่าวโทษ หรือขอความช่วยเหลือโดยเหตุที่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้กระทำความผิด ไม่ว่าด้วยเหตุหนึ่งเหตุใด จึงเห็นสมควรเพิ่มโทษผู้กระทำด้วยเหตุปัจจัยข้างต้น

5.7 งานวิจัย เรื่อง “ความผิดทางอาญา: กรณีการคุกคามทางเพศ” โดย สุริศา นิยมรัตน์, 2561

งานวิจัย เรื่อง “ความผิดทางอาญา: กรณีการคุกคามทางเพศ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความหมาย รูปแบบ ลักษณะของพฤติกรรมในการคุกคามทางเพศ รวมทั้งผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้นจากการกระทำ ดังกล่าว และเพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาของกฎหมายความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม มาตรา 397 แห่ง พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 22) พ.ศ. 2558

ผลการศึกษาพบว่า เนื่องจากปัญหาเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศของสังคมไทยในปัจจุบันถือได้ว่าเป็นความผิดเกี่ยวกับเพศที่เกิดขึ้นง่ายที่สุดในสังคม ทั้งยังเพิ่มจำนวนและทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่ความเข้าใจที่คนทั่วไปในสังคมที่มีต่อการคุกคามทางเพศยังคลุมเครือ ไม่ชัดเจนว่าพฤติกรรมใดบ้าง

ที่สามารถเรียกได้ว่าเป็นการคุกคามทางเพศ ตลอดจนการที่กฎหมายปัจจุบันที่ยังไม่ตอบสนองต่อการป้องกันและปราบปรามการคุกคามทางเพศ ปัญหานี้จึงยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างสมควร ซึ่งการศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความหมาย รูปแบบ ลักษณะของพฤติกรรมในการคุกคามทางเพศ รวมทั้งผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้นจากการกระทำดังกล่าว และเพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาของกฎหมายความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม มาตรา 397 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 22) พ.ศ. 2558 และนำวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย และต่างประเทศ เพื่อศึกษาถึงความเหมาะสมของการเสนอแนวทางการออกกฎหมายการคุกคามทางเพศมาบัญญัติไว้ในความผิดฐานคุกคามทางเพศ ในภาค 2 ความผิด ลักษณะ 9 ความผิดเกี่ยวกับเพศแห่งประมวลกฎหมายอาญา

จากการศึกษาพบว่าหลักการทางกฎหมายในการคุกคามของประเทศไทยนั้นยังมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องของการบัญญัติการคุกคามทางเพศซึ่งเป็นความผิดเกี่ยวกับเพศ แต่ได้นำบัญญัติไว้ในภาค 3 ลหุโทษ (มาตรา 367-398) แห่งประมวลกฎหมายอาญา โดยความผิดในส่วนของ การคุกคามตามมาตรา 397 วรรคหนึ่ง อาจไม่รวมถึงการคุกคามในทางเพศ (Sexual Harassment) ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาในการตีความตัวบทกฎหมายเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ ปัญหาในการกำหนดบทนิยามของกฎหมายเกี่ยวกับคุกคามทางเพศ และปัญหาในการกำหนดบทลงโทษของการคุกคามทางเพศเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนวทางในการแก้ไข กล่าวคือ 1) ควรที่จะบัญญัติความผิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ โดยบัญญัติเป็นบทบัญญัติมาตราต่างหาก และควรอยู่ในภาค 2 ความผิด ลักษณะ 9 ความผิดเกี่ยวกับเพศ แห่งประมวลกฎหมายอาญา 2) ควรจะกำหนดนิยามความหมาย รูปแบบ ลักษณะของปัญหาการคุกคามทางเพศให้ชัดเจน 3) ควรปรับปรุงอัตราโทษปรับโดยการเพิ่มอัตราโทษให้มีความเหมาะสม 4) ควรที่จะมีการแบ่งแยกระดับของลักษณะการกระทำความผิดเพื่อกำหนดเหตุเพิ่มโทษในการคุกคามทางเพศตามพฤติการณ์และระดับความร้ายแรงของการกระทำ 5) ควรให้อำนาจผ่านกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในการวางระบบเพื่อเป็นการให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ ให้คำปรึกษาทางด้านกฎหมาย การยื่นเรื่องร้องทุกข์หรือชี้เบาะแสในคดีเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ ทั้งนี้ เพื่อเสนอแนะแนวทางในการบัญญัติกฎหมายเพื่อให้กฎหมายเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศนั้นสามารถใช้บังคับตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

Bureau of Academic Services

The Secretariat of the House of Representatives

Tel. 0 2242 5900 ext. 5730, 5740, 5750

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร